

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	40 lei
6 luni	20 "
3 luni	10 "
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Dacă un Stabiliment comercial poate să fie declarat în stare de faliment, de d-l C. N. Toneanu ;

JURISPRUDENȚĂ :

Curtea de casație, s. I: *D. Pagoni cu Ecaterina Nicolau ;*
Idem, s. II: *Irina I. S. Popescu cu I. S. Popescu cu o Ob-*
servație de d-l D. Alexandresco ;

Idem, s. III: *Alfieri Rascovici ș. a. cu Minist. de finanțe ;*
Curtea de apel Buc., s. I: *Firma Dimitrie Petrescu cu*
Judele sindic al falim. D. Petrescu ;

Tribunalul Vlașca: *Leon Coffler cu Casa decedatului*
I. Cordela și Maria Cordela.

DACĂ UN STABILIMENT COMERCIAL POATE SĂ FIE DECLARAT ÎN STARE DE FALIMENT

Tribunalul Ilfov, secția comercială, prin sentința din 5 Februarie 1908 ¹⁾, a declarat în stare de faliment, după cererea creditorilor, cunoscuta firmă comercială Dimitrie Petrescu din București, al cărui fond comercial a rămas moștenire, după moartea sa, copiilor săi minori cari, prin tutricea lor mamă și cu îndeplinirea formalităților cerute de art. 13 din Codul comercial, au continuat comerțul și au încetat plățile.

Chestiunea care s'a discutat înaintea tribunalului a fost: dacă se poate declara falimentul, minorul nefiind comerciant, altul, în numele său, continuând comerțul. Nu e comerciant nici tutorul, fiind că el nu exercita comerțul pe seama lui, ci pe seama și în numele minorului ; și deci nu sunt îndeplinite cerințele art. 695 din Codul comercial, care cere, pentru declararea în faliment, ca cel ce încetează plățile să fie comerciant. Că, în cazul de față, nefiind o persoană fizică comerciant, ci existând numai un fond de

comerț, nu se poate declara în stare de faliment nimeni și nici defunctul Petrescu, fiind că el murise și nu era cazul de a se aplica art. 707 din Codul comercial ; nici stabilimentul comercial, fiindcă, dacă fondul de comerț e o universalitate de bunuri, nu este însă un subiect activ de drepturi, o persoană juridică ; și nici s'ar putea suplini comerciantul care lipsește, în speță, prin firma Dimitrie Petrescu, fiindcă în sens juridic firma însemnează semnătura socială care presupune o societate, cum este cea colectivă.

Că, în neputință de a se declara falimentul, creditorii nu pot avea alt drept decât să secuestreze și să urmărească acest patrimoniu al minorilor, lichidându-se după dreptul comun, iar nu după procedura falimentară.

Noi, adnotând acea sentință, am conchis că soluțiunea dată de tribunal este *justă, echitabilă și legală.*

Parte din doctrină și jurisprudență decide că minorul este, în acest caz, comerciant, fiindcă, găsimu-se în incapacitate fizică de a exercita personal comerțul el poate să-l facă prin mijlocul reprezentanților legali sau judiciari, cari îi întregesc sau substituie persoana sa, și capătă astfel calitatea de comerciant ; toate actele îndeplinite în numele lui, de acei ce-l reprezintă se presupun comerciale, și pentru el există obligațiunea de a ține registre (398 din Codul comercial) și obligat de a plăti punctual datoriile, *pentru a nu fi declarat în faliment* ²⁾. Maxima că pentru a deveni comerciant e necesitate a exercita comerțul în propriul său nume se aplică și minorului reprezentat prin propriul său autor care, regulat autorizat, exercită comerțul în numele și interesul minorului. Art. 12 ital. (rom. 13) dispune că părintele care exercită puterea părintească nu poate continua exercitarea comerțului în interesul unui minor, *dacă n'a fost au-*

¹⁾ Curierul Judiciar No. 38 din 1908, p. 302.

²⁾ Ges. Vivante. Ediz. III, vol. I, No 125.

torizat de tribunal. De unde urmează că poate revesti calitatea de comerciant și minorul, când părintele, regulat autorizat, întrebuițează numele lui în exercitarea comerțului³⁾. Această opinie împărtășită și de d-l Balș, președ. Trib. Ilfov, e susținută prin următorul argument: «a se declara că un minor nu poate fi comerciant, în afară de cazul prevăzut în art. 10, ar fi a se declara inaplicabile dispozițiunile art. 13 din Codul comercial, căci altfel ar exista comerț fără comerciant, ceea ce nu se poate concepe». Dacă această opinie ar fi admisibilă, atunci se declară în stare de faliment minorul, care cu patrimoniul său va plăti pe creditori în moneda falimentului.

Dar ca să declari falimentul nu e necesar să consideri pe minor comerciant; falimentul stabilimentului de comerț se poate declara, fără să fie absolut necesar de o persoană fizică. Sunt autori, tot așa de însemnați, cari înlăturând ideia minorului comerciant, prin tutorele său, declară stabilimentul comercial în stare de faliment. Din faptul că tutorele face comerț în numele minorului, urmează că el răspunde cu patrimoniul său pentru obligațiunile luate de reprezentanții săi legitimi; el însă nu poate să sufere nici o *capitis diminutio*, chiar dacă arestul pentru neplata datoriilor ar fi încă în vigoare, deși atunci, când a încetat a satisface obligațiunile sale, *stabilimentul său poate să fie declarat în stare de faliment*⁴⁾. Nu e comerciant minorul în interesul căruia se continuă traficul, precum nu sunt, din cauza reprezentăției, părinții sau tutorul cari exercită pentru el comerțul. Deci, dacă are loc o încetare de plăți, *se va putea aplica procedura falimentului numai ca mijloc de execuțiune și de lichidare a bunurilor minorilor*, iar nu ca o instituție care să lovească în persoana sa; și n'ar mai putea să se îndrepteze nici contra tutorului o acțiune penală de bancrută, fiindcă aceasta presupune totdeauna că există un comerciant falit. Tutorul poate fi responsabil numai de delictetele prevăzute la cap. II, titlul 8 dela faliment, ca prepus (art. 883 și urm.)⁵⁾.

Cei cari susțin că minorul poate fi declarat, în speța noastră, în stare de faliment, nu mai au necesitate să se silească a demonstra dacă stabilimentul comercial poate fi declarat, fiindcă își ating scopul de a salvarda drepturile creditorilor; încât nu avem la cunoștință autori cari să

susție că stabilimentul comercial nu poate fi declarat în stare de faliment.

Contra declarării în stare de faliment a stabilimentului comercial, proprietate a minorului, condus de tutore cu autorizarea tribunalului, se ridică cu putere d-l P. Vasilescu din Ploești, licențiat în filosofie și doctor în drept care, într'un studiu judicios⁶⁾ combate atât opinia majorității cât și a minorității tribunalului Ilfov, neagă creditorilor dreptul de a cere lichidarea averii minorului, debitorul lor, pe cale de faliment, ci prin urmăriri după dreptul comun. Acest articol face onoare tânărului scriitor, care e un frumos exemplu de imitat de pleiada numeroasă a tinerilor cari se ocupă de știința dreptului.

Noi însă, cu toată valoarea necontestată a argumentelor sale, persistăm a crede că soluțiunea tribunalului este nu numai justă și echitabilă dar și legală. Noi am zis că în legea comercială fiind o lacună regretabilă, faci ce poți, declari în stare de faliment stabilimentul comercial sub denumirea firmei ce avea dela defunct, concedând că era mai corect a se declara în stare de faliment *stabilimentul comercial al defunctului Dimitrie Petrescu*.

În adevăr, cred că este o greșală aceia ce fac unii și deci și d-l Vasilescu, de a adăoga pe lângă cele 2 elemente necesari ale declarării în faliment: *calitatea comercială și încetarea plăților*, al 3-lea element: existența unei persoane în momentul declarării. Trebuie să distingem punctul de vedere *material* de punctul de vedere *formal*. Sub primul punct de vedere, falimentul este lichidarea generală a unui patrimoniu. În ce privește punctul *formal* nu e necesitate ca comerciantul să existe. Avem cazul tipic al comerciantului încetat din viață, al cărui patrimoniu, în urma sa, administrat poate de moștenitori cari nu sunt comercianți, nu mai răspunde obligațiunilor contractate către creditori (art. 707 din Codul comercial) și, cu toate acestea, se declară falimentul fără să existe persoana comerciantului, ci numai memoria sa. Tot așa și în cazul când ar fi o societate comercială care a încetat exercițiul; prin analogia trasă din art. 707 ea este echivalentă cu moartea ei și se aplică regulile din acelaș articol, și nu se procede la lichidarea patrimoniului după dreptul comun. Și dacă observăm bine dispozițiile legii falimentare, câte odată nici nu mai găsești subiectul spre a-i aplica prescripțiunile ei, de exemplu: prohibițiunea ca falitul să intre în localurile de bursă (715 din Codul comercial). Dar avem alt caz: societățile anonime cari se declară în stare de faliment, și

³⁾ Ap Genova 22 Februarie 1896: Diritto comm XIV, 1896. col 278; — Castagnola Stef.: L'uso mercantile et la consuetudine nel Diritto comm, V. II: 1884 No. 221.

⁴⁾ Vidari I 256.

⁵⁾ C. Pagani: Codice din comm. Avoc E. Bensa. Edit. Valardi, Milano, 1908, fascicula 55-56, pag. 233.

⁶⁾ Curierul Judiciar No 4 din 1909.

numai procedura se face contra administratorilor, directorilor sau lichidatorilor (869 din Codul comercial) nefiind supuși la nici o *capitis diminutio*, ci numai pentru faptele lor personale la pedepsele prepușilor (883 din Codul comercial).

Apoi judecătorul practic nu se împiedică de o lacuna neînsemnată în lege când este condus de interesul general al comerțului. Așa, de exemplu, în lege nu se prevede cazul când falimentul e cerut de unicul creditor al unui comerciant, și o mulțime de dispozițiuni ale legii și drepturi ale falitului nu-și pot avea aplicațiunea, precum: verificarea și închiderea procesului-verbal constatator al acestei operațiuni; și, cum era înainte de modificarea codicelui de comerț nu se putea constitui delegațiunea creditorilor, comisiunea de supraveghere; nu se poate face concordatul care e un drept al falitului; nu i se poate acorda moratorul, etc.; și cu toate acestea se declară falimentul cu un singur creditor, iar multe dispozițiuni rămân neaplicate: faci ce poți să faci cu un singur creditor; și aci ar fi fost mai lesne ca creditorul să facă urmărirea pe cale ordinară!

Spiritul legii noastre comerciale nu se opune la declararea în stare de faliment pentru motivul că nu există persoana fizică, căci judecătorul argumentează prin analogie cu alte cazuri prevăzute de lege, menționate mai sus, unde persoana fizică nu există, ci numai patrimoniul comercial; și argumentele prin analogie se impun în totdeauna, când e lacună în lege, mai cu seamă atunci când nu se lovește într'un interes de ordine publică sau socială, sau într'o dispoziție legală, ci, din contra, se vine în ajutorul creditului comercial interesului creditorilor lezați prin încetarea de plăți.

Credem că e o eroare când d-l Vasilescu zice: «faliment fără persoană nu poate să fie. Nu există articol din Legea falimentului care, dacă nu direct, dar cel puțin indirect, să nu se refere la om. De pildă, art. 867 din Codul comercial spune că «falimentul unei societăți în nume colectiv sau în comandită produce și falimentul soților ilimitat responsabili», fiindcă în societățile anonime și în comandită prin acțiuni, societatea există independent de membrii ei, și administrații nu pot fi declarați în faliment; deci iată că legea nu se gândește nici indirect măcar la om. Dacă, conform art. 884 din Codul comercial ei suferă oarecari pedepse, apoi, după cum am spus, acestea le suferă ca prepuși; exact ce se poate întâmpla și în cazul când tutorul minorului ca prepus ar comite vr'o infracțiune este supus pedepselor din art. 884 și urm. ca și administrații anonimelor. Ba, chiar minorul, dacă se va

amesteca și va face acte pedepsibile, nu este scutit.

Asupra cazului analog din art. 707 din Codul comercial d-l Vasilescu singur zice «... declarându-se în stare de faliment comerciantul, când încetarea plăților se constată înaintea anului dela încetarea sa din viață, se declară în faliment numele său, imaginea pe cari cunoscuții săi o au în suflet. Sau falimentul nu este numai un mijloc de lichidare al patrimoniului, ci se are în vedere și persoana falitului. Când se declară deci în stare de faliment defunctul, unde este persoana sa?» Așa zicem și noi, s'a declarat firma D. Petrescu fără ca să existe persoana sa. Nu s'a declarat Petrescu, nici numele său, fiindcă, conform art. 707, nu se putea; dar s'a declarat stabilimentul său sub denumirea firmei sale, intitulat Dimitrie Petrescu, și credem ca justă, echitabilă și legală sentința Trib. Comercial Ilfov.

Galăți, 20 Ianuarie 1909.

C. N. Toneanu

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 30 Septembrie 1908

Președenția d-lui M. IULIAN, consilier

D. Pagoni cu Ecaterina Nicolau

Martori.—Depunerile lor. Dacă instanța de fond e datoare a analiza fiecare depozitie.

Jurământ supletoriu. Dacă admiterea lui trebuie pusă în discuția părților. — Cazul când judecătorul poate da un asemenea jurământ. — Dreptul suveran al judecătorului de a da jurământul uneia sau alteia din părți, după apreciere. (Art. 1219 și 1220 din Codul civil).

1. Motivarea instanței de fond, cum că din depunerile martorilor nu și-a făcut convingerea asupra faptului alesat, constituie o motivare suficientă, fără să fi mai fi fost nevoie să se analizeze fiecare depozitie în parte.

2. Jurământul pe care-l dă judecătorul din oficiu, fiind pentru completarea conștiinței magistratului în deciziunea cauzei, nici un text de lege nu a prevăzut, și nici a putut să prevadă, că trebuie să se pună în discuția părților admiterea acestui fel de jurământ.

3. După art. 1220 din Codul civil, jurământul supletoriu nu se poate da decât atunci când cererea nu este pe deplin dovedită, sau atunci când ea nu este cu totul lipsită de probe.

4. Jurământul supletoriu, conform art. 1219 din Codul civil, se dă la una sau alta din părți, după cum apreciază judecătorul, pentru completarea convingerii sale.

Deciziunea 336/908. — Respins recursul făcut de D. Pagoni în contra sentinței Tribunalului Ilfov, Secția IV, No. 225/908, dată în proces cu Ecaterina Nicolau.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat M. Opreanu în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat St. Mihăescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului întâiu de casare:

«Exces de putere și nemotivare.

«Tribunalul, prin jurnalul său No. 66 908, decide că contractul de locațiune, deși nu îndeplinește toate formele legale pentru a fi un contract perfect, totuși, intru cât e stabilit că el emană dela reclamantă, poate constitui un început de dovadă scrisă și își admite în consecință martori spre a completa dovada liberațiunii mele de plata chiriei reclamate, plată care se constată din contract că fusese anticipată pe toată durata contractului.

«Am produs martori ale căror dispozițiuni clare și categorice au confirmat în totul afirmațiunea mea în privința plății.

«Tribunalul însă trece peste toate dovezile legale administrate de mine, înlătură în bloc toate depozițiunile martorilor și celelalte probe fără nici un motiv fără să le discute cât de puțin temeinicia, fără să se ocupe de ele și, în mod cu totul neprevăzut și neașteptat, dă jurământ din oficiu reclamantei, care jurând evident, conform acțiunii sale, mi se respinge apelul».

Având în vedere sentința supusă recursului, prin care recurentul este obligat să plătească intimății chiriei ce i se cuvine pentru un imobil al acesteea;

Considerând că recurentul, pentru a dovedi liberațiunea sa, a prezentat contractul de închiriere, în care se prevedea că proprietara a primit la facerea actului întreaga chirie pe trei ani;

Că, acel contract fiind semnat de către proprietară prin punere de pecetie, tribunalul l-a considerat ca un început de dovadă și a admis proba cu martori, cerută de recurent, spre a completa dovada ce rezultă din acel contract;

Considerând că tribunalul, în urma audierii acelor martori motivează că din probele administrate nu și-a putut forma deplina convingere dacă chiria s'a plătit sau nu, și în consecință a dat reclamantei jurământul supletoriu;

Considerând că, în speță din natura afacerii, și modul depunerilor martorilor, reiese că motivarea instanței de fond cum că din depunerile martorilor nu și-a făcut deplină convingere, constituie o motivare suficientă, fără să mai fi fost nevoie să se analizeze fiecare depoziție în parte;

Că, deci, motivul de casare este nefondat.

Asupra motivului al doilea:

«Violarea dreptului de apărare.

«Tribunalul a călcat dreptul nostru de apărare, intru cât, după cum se constată de sentința sa, nu ne-a dat cuvântul asupra jurământului supletoriu, pentru a arăta dacă este necesar și legal».

Considerând că jurământul pe care îl dă judecătorul din oficiu fiind pentru completarea conștiinței magistratului în deciziunea cauzei (art. 1219 din Codul civil), nici un text de lege nu a prevăzut și nici nu a putut să prevadă că trebuie să se pună în discuția părților admiterea acestui fel de jurământ;

Că, prin urmare, tribunalul nu a violat întru nimic dreptul de apărare, când a dat jurământul supletoriu, fără ca să dea cuvântul părților asupra acestui punct.

Asupra motivului al treilea:

«Violarea art. 1220 din Codul civil.

«În conformitate cu acest text tribunalul nu putea da jurământ din oficiu pentru două motive: a) un atare jurământ nu se putea da decât atunci când în cauză nu e decât un început de dovadă, când cererea sau excepțiunea nu e pe deplin dovedită, spre a se completa dovada.

«În speță, însă, eu administrasem o probă completă în sprijinirea excepțiunii mele: că plata s'a făcut. Am produs martori pe ste începutul de dovadă scrisă, ceea ce constituie, din punct de vedere juridic, o probă completă.

«Tribunalul n'avea deci îngăduința ca, în contra dovezii mele testimoniale, să dea jurământ supletoriu celeilalte părți. N'avea facultatea decât sau să-mi admită apelul pe baza dovezilor ce am produs dacă constată că din ele rezultă suficient temeinicia apărării mele sau să-mi respingă apelul în caz când ar fi găsit probele insuficiente.

«Jurământul supletoriu în cazul nostru nu se poate da: b) conform aceluiaș text de lege, jurământul din oficiu nu se poate da decât sau când litigiul e sub 150 lei, sau când, fiind mai mare, există un început de dovadă în favoarea părții care-l prestează. Aceleași reguli deci ca pentru admisibilitatea dovezii cu martori. În procesul nostru deci, tribunalul era obligat să constate dacă aceste cerințe sunt satisfăcute. El însă nu face nici una din aceste constatări esențiale indispensabile și dă jurământ reclamantei fără a se fi îngrijit prealabil dacă aceste condițiuni, cerute de art. 1220 din Codul civil, sunt îndeplinite fără, prin urmare, a motiva admisibilitatea jurământului supletoriu».

«Procedând astfel tribunalul comite o omisiune esențială și o violare a art. 1220 din Codul civil».

Considerând că, după art. 1220 din Codul civil, jurământul supletoriu nu se poate da decât atunci când cererea nu este pe deplin dovedită, sau atunci când ea nu este cu totul lipsită de probe;

Considerând că, în speță, tribunalul, pentru a da jurământul din oficiu, a motivat că probele administrate înaintea sa nu-i fac deplină convingere, cu alte cuvinte că reclamația nu este pe deplin dovedită, dar nici lipsită cu totul de probe;

Că, prin urmare, a fost dat tocmai în conformitate cu cerințele art. 1220 din Codul civil, astfel că motivul de casare este nefondat.

Asupra motivului al patrulea:

«Greșită interpretare a art. 1219 și 1220 din Codul civil.

«După înțelesul dispozițiilor acestor texte, jurământul din oficiu, conform denumirii sale chiar, de «supletoriu», se dă spre a se completa o dovadă. Ca atare, el trebuie dat aceeaia dintre părțile litigante, care are rol activ, care are să își facă apărarea sa, care este însărcinată cu procedura dovezilor, atunci când dovezile ce a adus n'ar fi suficiente.

În cauza noastră acel care ar avea acest rol eram eu, apelantul, defendor la prima instanță, și, deci, dacă tribunalul socotea și aceasta bine înțeles motivând că probele administrate de mine nu fac în fapt dovada completă despre liberațiunea mea de chirie, nu putea da jurământ supletoriu decât mie, părții care produsese dovezi pentru a mi completa această dovadă.

«Tribunalul, însă, a călcat această regulă, dând jurământul celeilalte părți, reclamantei».

Considerând că art. 1219 din Codul civil prevede că jurământul supletoriu se dă la una sau alta din părțile prigonitoare, după cum apreciază judecătorul spre a-și completa conștiința sa;

Că, în speță, tribunalul, apreciind că trebuie să dea jurământ acelei părți care a făcut cererea în judecată, nu a violat art. 1219 din Codul civil, ci din contra, a făcut o bună aplicare a acestui text de lege.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 3 Decembrie 1908

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Irina I. S. Popescu cu I. S. Popescu

Divorț. — Termenul de recurs. — Vinovăția ambilor soți, declarată prin sentința definitivă de divorț. — Obligațiunea fiecăruia din soți a da din averea lor câte o treime în folosul copiilor ieșiți din căsătoria lor. (Art. 245 și 285 din Codul civil; art. 44 din Legea Curții de Casație).

1. După art. 245 din Codul civil, termenul de recurs în contra hotăririlor definitive, în materie de divorț, este de trei luni din ziua comu-

nicării hotărîrii, și acest termen a rămas în ființă și după Legea Curții de casație din 1905, care a redus termenul de recurs în materie civilă la două luni, de oarece în materie de divorț există o dispoziție specială, care n'a putut fi modificată printr'o dispoziție generală, mai cu seamă că chiar art. 44 din citata lege respectă termenele prevăzute de legi speciale.

2. Dacă textul art. 285 din Codul civil vorbește numai de unul din soți, este că presupune numai pe unul din ei a fi vinovat, caz ce se întâmplă obișnuit; când însă prin hotărîrea de divorț se declară vinovați ambii soți, ei trebuie să sufere împreună urmările vinovăției lor și să piardă câte o treime din averea ce fiecare are în folosul copiilor ieșiți din căsătorie.

Deciziunea 232. — Casată, în urma recursului făcut de Irina I. S. Popescu, deciziunea No. 124/908, a Curții de apel din Craiova, S. II, dată în proces cu Ion S. Popescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Capeleanu, care a ridicat incidentul de tardivitate a recursului;

Pe d-l avocat Oromulu, în combaterea incidentului; și

Pe d-l Procuror P. Sadoveanu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitate a recursului, pe motiv că recursul este făcut peste termenul de două luni prevăzut de art. 44 din Legea Curții de casație;

Având în vedere că, după art. 245 din Codul civil, termenul de recurs în contra hotărîrilor definitive în materie de divorț este de trei luni din ziua comunicării hotărîrii;

Considerând că acest termen a rămas în ființă și după Legea Curții de casație din 1905, care a redus termenul de recurs în materie civilă, la două luni, de oarece în materie de divorț există o dispoziție specială care n'a putut fi modificată printr'o dispoziție generală, mai cu seamă că chiar art. 44 din citata lege respectă termenele prevăzute de legi speciale;

Că, dar, incidentul este nefondat, iar recursul este făcut în termen;

În fond,

Asupra motivului de casare:

«Greșită interpretare a art. 285 din Codul civil.

«În adevăr, Curtea, deși admite divorțul în favoarea mea și a fostului meu soț, refuză a recunoaște că a treia parte din averea soțului meu se cuvine copiilor noștri, pretinzând că admitându-se divorțul în favoarea soțului meu, prin aceasta ar scăpa de obligațiunea acestei a treia parte. Curtea interpretează greșit dispozițiunile art. 285, cari dau acest drept copiilor, prin simplul fapt a-l condamnațiunii soțului în acțiunea celui alt, scopul legii fiind a pedepsi pe soțul din cauza căruia s'a pronunțat divorțul; în cazul când divorțul s'ar pronunța în favoarea ambilor soți, ambii sunt pedepsiți în sensul că a treia parte din averea lor trece în proprietatea copiilor».

Având în vedere că Curtea de apel din Craiova, declarând desfăcută căsătoria dintre recurentă și intimat, a constatat că amândoi soții sunt vinovați de insulte grave;

Că, însă, Curtea a respins cererea de a se recunoaște copiilor ieșiți din căsătorie dreptul la a treia parte din averea soțului care singur are avere, argumentând că ambii soți au fost vinovați, și, în asemenea caz, nu se aplică art. 285 din Codul civil;

Având în vedere că, după art. 285 din Codul civil, modificat la 1906, în caz de divorț pentru cauză determinată, nuda proprietate a unei treimi din averea

soțului declarat vinovat prin hotărîrea de despărțenie se cuvine copiilor ieșiți din acea căsătorie;

Considerând că scopul acestei dispoziții este de a protege și asigura pe copii, cărora li se creează o situațiune precară prin faptul despărțirii părinților lor;

Că dacă textul art. 285 vorbește numai de unul din soți, este că presupune numai pe unul din soți a fi vinovat, caz ce se întâmplă obișnuit; că dacă, însă, instanțele judecătorești constată că ambii soți sunt în culpă, amândoi trebuie să sufere urmările vinovăției lor și să piardă câte o treime din averea ce fiecare are;

Că, după cum este admis că ambii soți vinovați pierd avantajii și liberalitățile stipulate în favoarea fiecărui de către celalt soț, cum și uzufructul averii copiilor (art. 280 și 340 din Codul civil), tot asemenea, pentru identitate de motive, soluția are a fi aceeași și în cazul de față;

Că, în adevăr, ar fi de neînțeles să se recunoască dreptul copiilor la o treime din averea soțului, când unul din soți este vinovat și să se refuze acest drept, când amândoi soții sunt vinovați și divorțul este pronunțat în potriva amândorora;

Că, dar, Curtea de apel, refuzând să recunoască copiilor a treia parte din nuda proprietate a soțului, a interpretat greșit art. 285 din Codul civil;

Pentru aceste motive, de acord cu concluziunile d-lui procuror, casează, etc.

Observație. — Ambele puncte din decizia Curții de casație, ce publicăm astăzi, sunt juridice și nu sufăr, după părerea noastră, nici o discuție.

În adevăr, în privința termenului de recurs, el a rămas în materie de divorț tot de trei luni, întru cât procedura divorțului, care face parte din Codul civil, n'a fost modificată în această privință prin legea din 1905. Lucrul este atât de adevărat încât Curtea de casație s'a mai pronunțat odată în acest sens la 1906¹⁾.

Asupra punctului al doilea, decis de Înalta Curte, nici o discuție nu este, de asemenea, cu putință. În adevăr, în caz când divorțul pentru cauză determinată se pronunță în contra ambilor soți, ambii fiind în culpă, trebuie să piardă nuda proprietate a unei treimi din averea lor în folosul copiilor născuți din căsătoria actualmente desfăcută. În acest sens se poate trage argument prin analogie atât din art. 280 cât și din art. 340 din Codul civil, cari prevăd alte pedepse contra soțului vinovat, în materie de divorț pentru cauză determinată, căci atât doctrina cât și jurisprudența sunt unanime spre a decide că pedepsele, edictate de textele menționate, se aplică ambilor soți, de câteori se constată că ambii sunt în culpă și au dat loc la pronunțarea divorțului²⁾.

De aceea atât tribunalul Ilfov, cât și tribunalul Neamț, s'au pronunțat tot în acest sens³⁾.

¹⁾ Vezi *Dreptul* din 1906 No. 60; *Curierul Judiciar* din acelaș an, No. 63, precum și *Bulet* 1906, p. 1338. Vezi și tom. II al Coment. noastre p. 112, text și nota 1 (ed. a 2-a).

²⁾ A se vedea în acest sens numeroasele autorități citate în observația noastră publicată în *Dreptul* din 1906, No. 69, pag. 551.

³⁾ Vezi *Dreptul* din 1906, No. 69 (ambele sentințe cu observația noastră). Vezi și tom. II al Coment. noastre, p. 196 (ed. a 2-a).

Cât pentru chestiunea de a se ști dacă inovația adusă prin art. 285, astfel cum a fost modificat prin legea din 15 Martie 1906, este sau nu o inovație fericită, aceasta este o altă chestie, asupra căreia nu vom reveni astăzi, pentru că deși am avut onoarea de a fi raportorul acestei legi în Senat, totuși am avut ocazia de a semnala defectele acestui text în tom. II al Comentariilor noastre, p. 200, ediția II-a unde deocamdată ne mărginim a trimite pe cetitori.

Iași.

D. Alexandresco

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 12 Noembrie 1908

Președinția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Alfieri Rascovici ș. a. cu Ministerul de finanțe

Taxe succesoriale.—Drept internațional Cazul când succesiunea unui străin s'a deschis în România și averea mobilă se află în România — Aplicarea Legii timbrului române — (Art. 48 și 50 din Legea timbrului).

Vas plutitor. — Domiciliul vasului.—Stabilirea domiciliului se face prin înscrierea lui la Căpitania unui port. — Înscierea la consulatul unui Stat străin conferă vasului numai naționalitatea acelu Stat. — (Art. 491 și 493 din Codul comercial).

1. Asemănat art. 50 din Legea timbrului, când succesiunea unei persoane, român sau străin, se deschide în străinătate, dar averea sa mobilă se află în România, cât și atunci când succesiunea unei persoane, român sau străin, se deschide în România, dar averea sa mobilă se află în străinătate, Fiscul român are dreptul de a percepe taxa de înregistrare, pentru acea avere succesorală, afară numai dacă deja nu s'a perceput asemenea taxă în țara străină, în care s'a deschis succesiunea sau unde se află averea; și, în tot cazul, Fiscul român are dreptul de a percepe diferența de taxă conform legii române, dacă în acea țară străină s'a perceput o taxă mai mică.

Rezultă de aci, prin à contrario, că Fiscul român are dreptul de a percepe întreaga taxă de înregistrare, pentru averea mobilă de succesiune, atunci când atât succesiunea s'a deschis în România, cât și averea mobilă se află aici în țară, fie defunctul român sau străin; căci asemenea dispoziție este conformă cu principiul dreptului internațional, că fiecare Stat suveran are dreptul de a pune impozite în cuprinsul hotarelor sale, pentru operațiunile ce se petrec și averile ce se află în cuprinsul acelor hotare.

2. Înscierea unui vas plutitor (șlep) în registrele unui consulat străin, cum și faptul că poartă o bandieră străină, de ex.: Austro-Ungară, dovedește numai naționalitatea vasului. Inșă, domiciliul stabil al vasului se fixează, conform Codului comercial, numai prin înscrierea vasului la Căpitania unui port.

Prin urmare, dacă se dovedește că niște șlepuri au ca domiciliu (port d'atache) un port din România, fiind înscrise la Căpitania acelu port, ele au a fi considerate ca avere aflătoare pe teritoriul României și deci sunt supuse la taxele de înregistrare pentru succesiuni prevăzute de Legea timbrului, chiar dacă s'a plătit în mod greșit taxe la consulatul Austro-Ungar (bine-înțeles, când succesiunea s'a deschis în România).

Decizia 320/908. — Respins recursul făcut de Alfieri Rascovici ș. a., contra sentinței Tribunalului Covurlui, s. II, No. 169/908, dată în proces cu Ministerul de finanțe.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați P. Missir și P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat C. Marinescu, în combateri.

Deliberând.

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și violarea art. 51, alin. pen. din Legea timbrului.

«Tribunalul Covurlui a avut să judece apelul făcut de erezii Rascovici, contra deciziei Ministerului de finanțe în contra impunerii lor la taxa succesorală pentru patru șlepuri ce le-au dobândit prin moștenire

«Tribunalul constată în fapt că acele șlepuri sunt înscrise în registrul fluvial al Consulatului Austro-Ungar, din Brăila și că erezii au achitat către acel consulat taxa succesorală pentru acele șlepuri Totuși tribunalul judecă că erezii trebuie să plătească taxa și către Statul Român

«Tribunalul judecând astfel excede puterile ce le are după lege din părți diferite.

«1) Schimbă sarcina dovezii, scutind fiscul, reclamant al taxei de sarcina dovezii, că vasele în chestiune cad prin matricularea lor la o autoritate română sub puterea teritoriului român și impunând din contra erezilor Rascovici sarcina dovezii contrare.

«2) Având a verifica dacă vasele în chestiune sunt sau nu matriculate într'un port român tribunalul prin exces de putere înlocuiește dovada ce trebuie să rezulte din registre, conform art. 491 și 493 din Codul comercial, cu simple atestări ale Căpitanului Portului Brăila.

«3) După ce avea faptul cert că șlepurile sunt înscrise în registrele unui consulat fiind și taxa plătită judecata nu poate omite plata a doua oară decât cu violarea art. 50, aliniatul penultim din Legea timbrului».

Considerând că prin art. 50, aliniatele penultimi și ultiimi, din Legea timbrului, dela 1906 se prevede că atât în cazul când succesiunea unei persoane, român sau străin, se deschide în străinătate, dar averea sa mobilă se află în România, cât și atunci când succesiunea unei persoane, român sau străin, se deschide în România dar averea sa mobilă se află în străinătate, Fiscul român are dreptul de a percepe taxa de înregistrare pentru menționata avere de succesiune, afară numai dacă deja nu s'a perceput asemenea taxă în țară străină, în care s'a deschis succesiunea sau unde se află averea, și că, în tot cazul, Fiscul român are dreptul de a percepe diferența de taxă, conform legii române, dacă în țară străină s'a perceput o taxă mai mică:

Considerând că rezultă, prin a contrario, din asemenea dispoziție, a citatului art. 50, că Fiscul român are dreptul de a percepe întreaga taxă de înregistrare, pentru averea mobilă de succesiune, atunci când atât succesiunea s'a deschis în România cât și averea mobilă se află aici în țară: fie defunctul român sau străin, căci asemenea dispoziție este conformă cu principiul dreptului internațional, că fiecare stat suveran are dreptul de a pune impozite în cuprinsul hotarelor sale,

pentru operațiunile ce se petrec și averele ce se află în cuprinsul acelor hotare ;

Având în vedere că în speță, Ministerul de finanțe, prin deciziunea cu No 8668/1908, a supus pe recurenții la plata sumii de 21118 lei, ca taxă de înregistrare, pentru valoarea de 175990 lei, a patru șlepuri ce le-au rămas ca moștenire dela defuncta Enricheta Rașcovici, conform art 48 din Legea timbrului, deși această defunctă era de naționalitate Austro-Ungară, căci, pe de o parte succesiunea s'a deschis în România, iar pe de altă parte și acele patru șlepuri, ca avere mobilă, s'au considerat ca aflate aici în țară ;

Având în vedere că recurenții au făcut apel, contra menționatei deciziuni a Ministerului de finanțe, la Tribunalul Covurlui, și au susținut acolo de a fi apărați de orice plată de taxă de înregistrare, fiindcă acele patru șlepuri sunt înscrise la Consulatul Austro-Ungar din Brăila, așa că trebuiesc a fi considerate ca aflându-se în Austro-Ungaria, iar nu în România, și că dâșii au plătit deja taxa de înregistrare la acel consulat, prezentând ca probă certificatul emis dela acea autoritate, sau cel puțin să fie obligați de a plăti Fiscului român, conform citatului art 50, din Legea timbrului, numai diferența de taxă, căci acea Austro-Ungară este mai mică decât cea română ;

Având în vedere că în contra acestui mod de apărare a recurenților Ministerul de finanțe a produs, la tribunal, certificatul Căpitaniei Portului Brăila, constatator că acele patru șlepuri au avut și au portul Brăila ea *port d'atache*, ceea ce însemnează, după dispozițiunile dreptului comercial, relative la stabilirea existenței și exploatării vaselor plutitoare, că acele vase trebuiesc considerate ca având domiciliul stabil la Brăila ;

Considerând că faptul invocat de recurenți, că acele patru șlepuri sunt înscrise în registrele consulatului Austro-Ungar din Brăila nu se poate admite ca o consecință virtuală, conform cu principiile de exterritorialitate a vaselor plutitoare, că ele se află domiciliate în Austro-Ungaria, căci prin înscrierea în registrele unui consulat Austro-Ungar, și prin purtarea unei bandiere Austro-Ungare, se dovedește numai naționalitatea Austro-Ungară a acelor șlepuri, iar nu și domiciliul lor stabil, care se fixează, conform Codului comercial, numai prin înscrierea la Căpitania unui port din Austro-Ungaria, ceea ce recurenții ni n'au invocat măcar, deși trebuiau să facă aceasta negreșit, ca mijloc necesar de apărare, contra menționatei certificată, emis de către Căpitania Portului Brăila și produs în instanță de către Ministerul de finanțe ;

Considerând că admiterea, de către Tribunal, a certificatului emis de către Căpitania portului Brăila, precum și alte acte invocate de către Ministerul de finanțe, ca probă că cele patru șlepuri aveau Brăila, ca *port d'atache*, sau domiciliu stabil, este o constatare de fapt, care intră în suverana sa apreciere, și astfel scapă controlului Curții de Casație ;

Considerând că, după circumstanțele mai sus expuse, rămânând bine stabilit, în fapt, că atât succesiunea defunctii Enricheta Rașcovici s'a deschis în România, cât și că cele patru șlepuri s'au aflat la un domiciliu aici în țară, urmează că atât Ministerul de finanțe, cât și Tribunalul au trebuit să aplice art. 48 din Legea timbrului, supunând pe recurenți la plata întreagă a taxii de înregistrare, pentru succesiunea acelor șlepuri, deși dâșii greșit mai plătiesc asemenea taxă la Consulatul Austro-Ungar, căci nu erau aplicabile, în speță, nici una din ipotezele prevăzute de art. 50, invocat de recurenți, și astfel rezultă că motivul de casare este nefondat ;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. I

Audiența dela 11 Decembrie 1908

Președenția d-lui SC. POPESCU, prim-președinte

Firma Dimitrie Petrescu cu Judele sindic, al falim. D, Petrescu și Ch. Ișr. Dresner ș. a.

Deciziunea comercială No. 78

Faliment.—Firmă comercială.—Dacă ea poate fi declarată în stare de faliment.

Numai persoanele fizice sau societățile comerciale, cari sunt privite ca o colectivitate de persoane fizice pot fi declarate în stare de faliment.

Prin urmare, dacă în cursul anului dela încetarea din viață a comerciantului, el nu a fost declarat în stare de faliment, după trecerea acestui termen firma nu mai poate fi declarată în stare de faliment.

Ascultând pe d-nii avocați C. Stoicescu în dezvoltarea motivelor de apel și pe d-l jude-sindic C. Slătineanu, în combateri.

Curtea,

Asupra opozițiunei făcută de Maria D. Petrescu, D. D. Petrescu și Elena Vasilescu cu autorizația soțului său, cea dintâiu în calitate de tutoare legală a minorilor rămași pe urma def. D. Petrescu și de administrația fondului de comerț cu firma «Dimitrie Petrescu» iar ceilalți doi în calitate de fi și moștenitori ai numitului defunct în contra deciziunei acestei Curți No. 23/908 prin care s'a respins ca nesusținut apelul făcut de Maria D. Petrescu, în calitate de administratoare a fondului de comerț cu firma «Dimitrie Petrescu» în contra sentinței Tribunalului Ilfov, secția comercială No. 142/908 *) ;

Având în vedere că prin sentința apelată, tribunalul constatând că firma comercială «Dimitrie Petrescu» cu sediul în București, calea Mosilor 1, reprezentată prin Maria Petrescu, tutoarea legală a minorilor rămași pe urma defunctului său soț, care fusese autorizată a continua comerțul în numele minorilor săi fi, se află în stare de încetare de plăți, a declarat în stare de faliment firma «Dimitrie Petrescu» ;

Având în vedere că, în drept, firma nu putea fi declarată în stare de faliment, de oarece numai persoanele fizice sau societățile comerciale, cari sunt privite ca o colectivitate de persoane fizice, pot fi declarate în stare de faliment ;

Având în vedere că se mai putea declara în stare de faliment Dimitrie Petrescu în cursul anului dela încetarea sa din viață, dacă ar fi fost în încetare de plăți, dar nu s'a cerut de nici un creditor ;

Considerând de altă parte, ca astăzi moștenitorii lui D. Petrescu dovedește că toți creditorii au fost desinteresăți ne mai fiind nici o creanță în suferință, iar ipoteca luată asupra imobilelor succesiunei a fost radiată ;

Că dar, opoziția și prin consecințe apelul urmează a se admite.

Pentru aceste motive, Curtea, admite opoziția și apelul și ridică starea de faliment.

(ss) Sc. Popescu ; St. Miculescu ; Oscar Niculescu ; I. Stamulescu.

Grefier (s) Gh M Dumitrescu

*) A se vedea publicat în *Curierul Judiciar* din 1908, No. 88 pagina 302.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VLAȘCA

Audiența dela 26 Maiu 1908

Președinția d-lui A. L. PERETZ, președinte

Leon Koffler cu J. Cordella și Maria I. Cordella

Sentința comercială No. 12

Autorizațiunea tutoarei de a face comerț.—Nepublicarea autorizațiunii.—Dacă tutoarea poate invoca neîndeplinirea acestei dispozițiuni.

Faliment—Minori—Dacă minorii reprezentați prin tutoare, care a continuat comerțul, pot fi declarați în stare de faliment.—(Art. 7, 10 și 695 din Codul comercial).

1. Afișările și publicațiunile, prevăzute de art. 13 și 10 din Codul de comerț, sunt prescrise de legiuitor în favoarea terților persoane, astfel că minorii, prin reprezentanții lor, nu pot invoca lipsa îndeplinirii acestor formalități și a susține că obligațiunile ce au contractat în interesul comerțului nu le pot fi opozabile.

2. Dacă legiuitorul a permis minorilor să continue, prin tutorele lor, comerțul autorului lor, este logic și juridic a se aplica, în caz de încetare de plăți, procedura falimentului ca mijloc de exercitare și lichidare a fondului de comerț.

Prin urmare, în cazul când tutoarea nu ar mai putea face față datoriilor rezultate din comerțul exercitat în numele minorilor, firma comercială poate fi declarată în stare de faliment.

Tribunalul,

Având în vedere cererea făcută de Leon Koffler, prin aplica reg. la No. 9145/9.8, de a se declara în stare de faliment casa decedatului J. Cordella și d-na Maria I. Cordella, personal și ca tutoare a numitei case;

Ascultând pe părți, în susțineri; și pe d-l procuror, în concluziuni;

Având în vedere că tribunalul, prin sentința No. 17, după cererea tutricei, a acordat minorilor Cordella un moratoriu de cinci luni cu începere dela 1 Noemvrie 1907;

Având în vedere că astăzi, după cum se constată, chiar din petiția reg. la No. . . . , dată de tutrice, aceasta nu și-a îndeplinit obligațiunile prescrise de tribunal prin sentința care i-a încuviințat moratoriu, și că activul sau nu mai oferă speranța plății integrale ale datoriilor comerciale; că în asemenea împrejurări după dispozițiunile art. 841 și 842 din Codul comercial, chiar în lipsa cererii creditorilor, tribunalul poate din oficiu declara pe comerciant în stare de faliment;

Având în vedere că tutricea se opune la luarea acestei măsuri de tribunal, susținând: 1) că autorizațiunea dată de tribunal pentru continuarea comerțului nu a fost publicată conform art. 13 din Codul de comerț, astfel că tutoarea nu a exercitat în mod valabil comerțul în numele minorilor, și obligațiunile ce aceasta a contractat nu le pot fi opozabile; 2) că după dispozițiunile art. 7 din Codul comercial nici minorii (mici), nici firma nu au calitatea de comercianți și, deci nu pot, fi declarați în stare de faliment; 3) că tutricea a avut un mandat limitat, că dânsa nu se putea obliga decât până la concurența sumei de 5000 lei, astfel că toate creanțele cari depășesc această sumă sunt nule față de minori, și nu se poate în baza lor a se declara minorii în stare de faliment;

Având în vedere că afișările și publicațiunile, prevăzute de art. 13 și 10 din Codul de comerț, sunt pres-

crise de legiuitor în favoarea terților persoane, astfel că minorii, prin reprezentanța lor, nu pot invoca lipsa îndeplinirii acestor formalități și a susține că toate obligațiunile ce au contractat în interesul comerțului nu le pot fi opozabile;

Având în vedere, că în privința chestiunii de a se ști dacă minorii, în numele cărora tutorul a continuat comerțul pe baza dispozițiunilor art. 13 din Codul de comerț, sau firma comercială pot fi declarați în stare de faliment, s'au ridicat discuțiuni (vezi M. A. Dumitrescu, Codul de comerț, vol. VI, No. 23 și următori) că dificultatea obiecțiunii naște din dispozițiunile art. 7 și 10, combinate cu art. 695 din Codul de comerț;

Având în vedere că art. 10 arată că minorul nu poate fi considerat ca comerciant decât dacă are etatea de 18 ani împliniți și dacă îndeplinește condițiunile comerciale prevăzute; că art. 695 dispune că numai comerciantul poate fi declarat în stare de faliment, iar art. 7 arată că sunt comercianți numai aceia cari fac fapte de comerț și societățile comerciale;

Având în vedere, pe de altă parte, că art. 13 autorizând pe tutore de a continua comerțul în interesul minorilor, naște întrebarea dacă, fie minorul, fie firma comercială, poate fi declarată în stare de faliment în cazul când tutorele nu ar mai putea face față datoriilor rezultate din comerțul exercitat în numele minorilor;

Având în vedere că, în lipsa unui text precis de lege, justiția trebuie să caute a împăca atât interesul general al creditorilor, căci, în definitiv, au contractat în baza dispozițiunilor art. 13 din Codul de comerț, cât și interesul minorilor, cari nu pot suferi în persoana lor consecințele unei declarații pentru fapte separate fără știința și voia lor;

Având în vedere că soluțiunea cea mai justă este aceea adoptată, de altfel, de o parte din doctrina italiană care aplică dispozițiunile relative la faliment, fondului de comerț, considerându-l ca o universalitate de bunuri;

Având în vedere că, într'adevăr această soluțiune este în concordanță atât cu principiile de drept cât și cu echitatea; căci, în definitiv, dacă legiuitorul a permis minorilor să continue prin tutorele lor comerțul autorului lor, este logic și juridic a se aplica, în caz de încetare de plăți, procedura falimentului ca mijloc de exercitare și lichidare a fondului de comerț; că prin acest mod se caută, pe de o parte, interesele creditorilor, iar pe de alta persoana minorilor nu are a referi nici o decădere din cauza împrejurărilor, circumstanțelor de fapt; sau acelea ale administrațiunii tutorelui;

Având în vedere că, în ceea ce privește a treia obiecțiune din procesul-verbal cu data de 12 Noemvrie 1902, omologat de tribunal prin jurnalul No. 7238/902, se constată într'adevăr că consiliul de familie a autorizat pe tutoare a emite cambii numai până la concurența sumei de 5000 lei; că până astăzi nu s'a făcut de părțile dovada cari anume cambii au fost emise în limita mandatului și cari au depășit acest mandat, astfel că tribunalul, odată ce constată încetarea plăților, este ținut a declara firma în stare de faliment;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, tribunalul admite acțiunea, și declară în faliment firma comercială, etc.

INFORMAȚIUNI

Duminică 1 Februarie, ora 9 seară, va avea loc în Biserica Amza, din București, cununia d-șoarei *Natalia Codreanu*, fiica d-lui Ion S. Codreanu, redactor-proprietar al acestui ziar, cu d-l *Locotenent Constantin Georgescu*, din serviciul contencios al Ministerului de Resbel, naș fiindu-le d-l *Take Ionescu*, fost ministru.